

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:
Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.
Ara évnegyedre 3 fr. o. é. Hirdetési ár: négybaszoros sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 20 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A „Közlöny” cikliket sora után 15 kr. előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzandók.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”
1864-dik évi folyamára.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre

Félévre

Évnegyedre

12 forint.

6 "

3 "

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középútcái könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

(D) Utaltunk a minap azon adatokra, a melyek a cselekvési párt ébredését s szándokait tanúsítják. Ezen adatok naponta szaporodnak: míg a német democatia csaknem már az egész nemzet élén emeli fel fejét, az alatt Olaszország, és az ottani cselekvési-párt is szerfölött moz g.

Garibaldi a „W. Lf.” értesülése szerint felhívást küldé szét az olaszokhoz, mely azt tanúsítja, hogy ő elfeledte hazájáért a kormánytól nyert méltatlanságot, s teljesen bizik az olasz király szándokaiban. Felszólítja az olasz népet, hogy csoportosuljon Victor Emanuel körül, rubáztassék fel ő sietve az egész birodalom feletti dictatori hatalommal, írja proclamatiojában, zárják be a parlamentet, fogjanak még a tavasz előtt az összerúshoz, a szabadesapatok alakításának s szervezésének gyorsítása végett, alakítsák meg tartaléklul a mozgó nemzetségs keretét, s előre a Mincionak!

„Olaszországban — írják a „Nat. Zeitung”-nak — az izgatottság oly nagy, hogy midőn a Magyarország különböző helyein szétszort kiáltványok hirt oda megérkezett, azonnal hirt futott, hogy Magyarországon forradalom ütött ki. Erősíté e hirt az, hogy a magyar emigratio vezérei egyszerre eltűntek.”

A lapok által közreadott különböző mozsanatokból azon világs kombinatió állithatni fel, hogy Olaszország számít Austriának a dán viszály miatt bekövetkezheto zavaraira.

Valóban, habár Austria a herczegségek megszállásánál a trónörökösödésre nézve elég tapintatosan nyilatkozott, kijelentve azt, hogy ezuttal az örökösödési kérdésről sem jobbra, sem balra nincsen szó, s annak eldöntése későbbi elhatározások alá tartozik, az executio ezúttal nem levén más, mint az autonóm herczegségekre octroyozott dán Gesamtmonarchia eszméje ellen a herczegségek legitim jogának védelmezése: mindamellett kezd kitűnni, hogy a német nemzet ennél határozottabb programot követel, és ő a herczegségeket nemcsak Dániától, de magától a dán királyi háztól is mulhatlanul el akarja szakítani, és e részben neki szerfölött kedves maga az örökösödési törvény, melyelfogva világos, hogy a mostani dán király ama herczegségekben bitorló.

A megszálló csapatok rendeltetése az illető kormányok nyilvánításai szerint, elűtni ezen kérdés mellett. Ők csakis a herczegségekre erőszakolt öszmonarchia és realunio megsemmisítésére törekcszenek, e végett levén a szövetségi gyűléstől kiküldve, ezzel tehát nem anticipálják azon lehetőséget, hogy a herczegségek trónörökösödése Frigyes részére dölhesen el valaha; de a német nép jól belátja, hogy e részben ugy Austria, mint Poroszor-

szágtól keveset várhat, miután ezek az 1852-londoni szerződés által elismerték Keresztély király örökösödését.

E szerint tehát az osztrák-porosz politika két tűz közt áll: egyfelől szemben áll Dániával, s a segélyére hajlandó Skandináv szigetekkel; másrésztől ostromolva van a német nagyszertű izgalom által, a mely menydörgő hangon követeli, sőt fegyverkezik is a végett, hogy Schleswig-Holstein az erőszakoskodó Dániától végkép elszakíttassék.

Csoda-e, ha Austriának ezen két tűz közé szorulása által az olasz hódítási szellem ébred, s az olasz nép vágyakozik a Mineio felé, soha sem mondván le azon szándokáról, hogy egy alkalmas szempillantásban Velencét meghorhanja, a hol mint a közhir régóta hirdeti, készen áll a nép a csatlakozásra. Ki tudja, ha nem éppen a dánok és németek közt lebegő helyzet fogja felbátorítani Victor Emanuel, hogy régi tervének sikerítését megkísértse? Ezen szándokot eléggé kitűnteti az, hogy a régóta ballagt Garibaldi most erőlyesen felszólalt, s bizodalmat nyíltan hirdeti azon király iránt, kinek hadsapatai őt bennává tevék?

A hős a baza nagy szempillantásaiban mindig elfeledi az egyéni méltatlanságot, s e hang mutatja, hogy Olaszországban nagy szempillantások közeledését sejtik, vagy talán tudják.

Nagy előkészületet látunk a bekövetkezheto eseményekre néve abban is, hogy Róma ügyében transziok folynak. Utóbbi hírek szerint már Napoleon hajlandó kivonni Rómából csapatait, ha Victor Emanuel a pápa birtokát biztosítja. Mit árt a végén az olasz kormány, ha a katolikus világ fejedelmének széke Olaszország szívében marad? Hisz, ha Napoleon onnan kivonul, eo ipso olasz csapatoknak kell Rómába bevonulni, mert másképp jót nem állhat az olasz király a pápai birtok sérthetlenségéről. Egy ily bevonulás pedig oly összekötetésbe hozza a pápai államot a többi olasz területtel, minélfogva ennek országos autonómiaja kevésbbé fogja gátolni a nemzet egységének erkölcsi érvényesítését.

Feltevésünk szerint tehát Róma kérdése szunyadni fog, s az olaszok harezias törekvése egyenesen Velence felé irányul. Velence és a váruégység jobban meg vannak erősítve, hogy sem azt az olaszok megtámadni merészelnék mindaddig, míg Austria szerfölötti zavaraira nem számíthatnak, sőt azok tetteleg be nem következnek.

Es az olaszok ezt remélik a dán viszályból, s Austria itt kétségtelen dilemmában van, miután Anglia is nagyon fenyegetőzőleg szólt fel az 1852-ki szerződés mellett, és ki nyilatkoztatta, hogy ha Austria s Poroszország ez ellen cselekszenek, ő tengeri erejét küldendi Dánie segélyére.

Igy tehát egyszerre Austria ellenségévé válnék Angolország, Dánia, a Skandináv szigetek, s talán utoljára Oroszország is, ha ő a Frigyes örökösödése és a német nemzet kívánsága mellett lépnek fel; ellenben, ha így nem lépik fel, tarthat attól, hogy egy könnyen kitörhető német forradalom fog fellépni politikája ellen, s a forradalom ily fellépését Olaszország valószínűleg kizsákmányolandja.

Mi valóban a mostani helyzetet válságosabbnak látjuk az 1859-nél.

Hogy Napoleon is erősen fegyverkezik, azt minden utóbbi hírigazolja, csak a legutóbbi hírigazolja, hogy tizenkét millió font saletromot rendelt meg ezen kormány, és készülődése természetes is. Napoleon búlszke arra, hogy szavai, jóslatai teljesedjenek; a senatus megnyitásokor pedig elég hatalmasan oda dörgö Europa fölébe ezen alternatívát „congressus

vagy háboru.” A congressust éppen a nagyhatalmak utasíták vissza, mit az apróbbak örömet fogadtak el.

Igy tehát Napoleon harci készülődését nyilatkozatának természetes következménye gyanánt lehet tekinteni.

Egy kis statistika.

A „K. Közlöny” 152-dik számában jelent meg egy szelvény ciklik, melyben ha csak azon hiba lenne, hogy a szántók, mezők és szőlők összege nem 4,607,700 holdat tesznek, hanem 4,638,300 és az erdők, legelők, nádasok és terméketlen részek, nem 5,963,117 hold, hanem 5,663,117, s így a jelenlegi az az a ciklik író számítása szerint is Erdélynek a kapesolt részekkel nem 10,290,817, hanem 10,301,417 holdnak kell lenni; azt is elhallgatnám, hogy a terméketlen földből is 45,129 holdat elhagyott; azt is elhallgatnám, hogy a kapesolt részek kizárásával nagyon önkénylűleg bánt, melyre csak is azon egy példát felhozva, hogy a nádasvizeket teszi a kapesolt részekre 318 holdra, s az egész szilágy-somlyói k. kerületben nincs több nádas, mint 306 hold és 640 □ öl.

De van ezen cikliknek, mely a Szebenben dec. 12-kén tartott, kilenczedik királyi előterjesztés feletti bizottmányi gyűlésből vevő eredetét *, egy más lényeges oldala, melylyel a volt nemesi osztály, ha holdankint 20 fital is kárpótoltatnék, ugy is 918,500 fital rövidítették meg, mert ugyanis hiteles katastralis kimutatás szerint van Erdélyben, a kapesolt részeket is oda érte:

szántó	2,733,935 hold	1084 □ öl
kaszáló, kert	1,899,347 "	1294 1/3 "
szőlő	50,434 "	1057 "
legelő	1,164,407 "	12 5/6 "
erdő	4,133,005 "	29 "
nádas	4,837 "	283 "

összesen termő 9,985,967 hold 560 1/6 □ öl
terméketlen 389,219 hold 73 1/2 □ öl
összesen: 10,375,186 hold 1313 1/6 □ öl,
s így kevesebb van feltéve a kárpótálás alá tartozó:

szántóknál	43,925 holddal
kaszálóknál	747 "
szőlőknél	734 "
nádasoknál	519 "

összesen: 45,925 holddal.
Ezt sokszorozva 20 fital
leszen: 918,500 fital.

S ezen hiányt bele osztották a legelőknél 6453 holddal, az erdőknél 10,854 holddal, a hátralevők pedig egészen brenoldták.

A katastralis és a bizottmányi gyűlési kimutatás közötti különbség onnan ered, hogy a katastralis felmérések után, egy felsőbb rendelt következtében, a felhagyott, vagy is jelenben nem művelés alatti szántókat, kaszálókat és szőlőket legelőknak kell fölvenni, vagy ha tövisesek is, ugy erdőknak, a mint ez a vallományi könyvek szerint volt, nehogy kárpótálás alá kerüljenek; s mégis adófizető képeseknek maradjanak.

Teendőink a népiskolák szervezetében.

Ezen czim alatt volt szerencsém a tisztelt szerkesztő ur becses lapjának 146 dik számában egy cikket olvasni, melyben a nevelés terén általam igen tisztelt ciklikirő 1-ször azon szerény nyilatkozatot teszi, hogy a 138-dik számú „Közlöny” nevelésügyi ciklikirőjával, azon körvonalozásra nézve, mintha az értekezleti bizottmányok hivatta lennének az országos népiskolai tanrendszer kidolgozására, nem ért egyet, mert ez a mlgs főgyéh. tanácsnak hatásköréhez tartozik; 2-szor folytatolag azt mondja, hogy nekünk csak a mlgs főgyéh. tanácsból kinevezett szakférfiak által megállapított tanrendszer életbeletétele s ezélirányos alkalmazása lesz teendők; még pedig ugy, hogy a hol nyári tanítás nem lehet, azon tantergyakat jelöljűk ki, melyek oda illenek; a hol pedig egész nyáron át tart a tanítás, az egész tanrendszer léptetessék életbe, hogy a szülők gyermekeiket ugrás nélkül küldhessék felsőbb iskolába; 3-szor, hogy kitűzőtt feladványok szerint dolgozatokat készítvén, azok előadása által képzségűnt tanjelét adjuk, valamint eszmeeserek s tanításbeli gyakorlati észrevételeink közlése által értekezlettünk mint egy utasítási gyakorlati alkalomul szolgáljon a gyengébbeknek.

Ha a tisztelt szerkesztő ur az eddig írástani tanusított szivességgel még egy kis tért adand becses lapjában, bátor leszek én is e téren teendők körűli igénytelen nézeteimet részletesen és őszintén elmondani, mert azt hiszem nem lesz felesleges ily szegény falusi tanítónak is, minő magam vagyok, véleményét e téren meghallgatni, annyival is inkább, minthogy bizonyára mondhatom, hogy tollamat sem erkölcsi viszketeg, sem dicsvágy, hanem egyenesen a tapasztalásból származott s érdeknélküli tiszta szív sugalta érzelem vezetendi.

Először is a nevezett ciklik tisztelt írójának bizottmányaink teendőknek vagy is inkább hatáskörének körvonalozását illetőleg tett 1-ső nyilatkozatára kívánom felvilágosítást s a 138-dik számú „K. Közlöny”-ben megjelent nevelés ügyi ciklikkel félremagyarázásának elhárítása tekintetéből őszintén kijelenteni, hogy én az említett bizottmányok hivatásának vagy hatáskörének körvonalozására néve ciklikemben egy szóval sem tettem kísérletet, és annál kevésbbé adtam körvonalozást annak, mintha bizottmányaink s értekezlettünk hivatta lennének egy országos tanterv megállapítására.

Erre sem én, sem bizottmányunk többi tagjai, bizonyoson állithatom, magunkat hivaita nem éreztük és nem is éreztük; meg nem foghatom tehát, mint lehetett ciklikemből bizottmányaink hivatásának, vagy hatáskörének általam tett ily nem körvonalozását olvasni ki, holott én abban csak egy kötelességből folyó tényt irtam le; következőleg tehát meggyőződhetik az általam e téren örömmel üdvözölt tisztelt ciklikirő ur, hogy a 138-dik számú „Közlöny”-ben szándékom sem volt bizottmányunk hatáskörének körvonalozására magamnak szabadságot venni, mert az már körvonalozva van eléggé az arra illetékes felsőbb hatóság által a k. szt. zsinat Déván tartott üléséből kelt jegyzőkönyv 80-dik sz. a.

Azonban most szabadon nekem is megtenni a népiskolák szervezetében teendők iránti szerény véleményemet, kísérve a 146-ik „Közlöny”-ben e tárgyban írt cikket a nélkül azonban, hogy most is megkísérteném teendők hatáskörének körvonalozását. Én meg vagyok győződve, hogy az általam ez ügyben igen tisztelt ciklikirő ur nem fogja tölem rossz neven venni, ha tán véleményeink néhol nem is egyeznének; mert ugy hiszem, hogy e tárgyban nézeteink közlése, bármennyire eltérők legyenek is azok, nagyon szükséges, hogy eszménk az ügynek világosb tudásában tisztuljanak, és jobban megértűk egymást.

Hogy egy országos népiskolai tanrendszer végleges megállapítása a mlgs egyh. főtanács hatásköréhez tartozik, az elvitatlan, s azt senki sem vonja kétségbe és bizottmányunk sem azért készített népiskolai tantervet, mintha ez által a k. szt. zsinat és mlgs főgyéh. tanácsnak e tárgyban illetékségét kétségbe vonni akarná és magát feljogosítottnak tekintené egy országos tanterv végleges megállapítására; hanem mert az 1862-ben Déván tartott k. szt. zsinati jegyzőkönyv 80-dik számának 1-ső pontjában tett böles ajánlatra szerint a mlgs főgyéh. tanácsnak a népiskolákra nézt érdemes szakférfiak által megállított tantervnek elfogadását illetőleg, melyet a k. szt. zsinat azon kijelentéssel fogadott el, hogy népiskoláinkban a tanterv egész terjedelmében életbeletételest nem látja kivihetőnek, minden ily egyházvidéki tanügyi bizottmány hivatta van a népiskolai tantervet illetőleg, a körbe eső iskolák állásának, a helyi körülmények szerinti tekintetbevételével, egy czél-

szerű munkát készíteni s azt a részletes szent zsinat elébe terjeszteni tárgyalás végett, honnan aztán a mlgs főggy. tanácshoz lenne küldendő, hogy a netalán lehető észrevételeit megtehesse.

E szerint méltán érezte magát hivatva biztommányunk a tanterv megállapítására véleményező közreműködésével befolyani, és népiszkoláink állásának tekintetbevételével végülünk körülményeikhez alkalmazott tantervet készíteni (de nem az egész ország népiszkoláira vonatkozólag), mely átvizsgálás végett az illető hatóság elébe fog fölterjesztetni, hogy a lehető észrevételek és módosítások megtéte- senek.

Ilyen azon tanterv, melyet biztommányunk megállított. Az irakból világos tehát, hogy én sem biztommányunkat, sem a tanítói testületet (értekezletet) nem látom hivatva egy országos tanterv megállapítására. Meggyőződhetni továbbá arról is, hogy a biztommányok hatáskörébe nem egyedül csak a végrehajtói szerep tartozik, hanem egy kicsivel több.

Arra nézve pedig, hogy egy fűtanodai tantervet, hol nyári iskolázás is van, egészben elfogadni s minden áron életbeléptetni lennünk hivatva, tagadólág vagyok kéntelen nyilatkozni; mert hiszen lehetne e felténni, hogy népiszkoláinkban egy oly tanterv egész terjedelmében behozatala kívántatnék tőlünk, melynek kivétel a lehetőségek közé számítható? Már pedig e tanterv, melyet volt szerencsém látni s olvasni, mindamellett, hogy igen jeles munka, melyért azon nagy érdemű szakfelelősek, kik összeállításában fáradoztak, mindnyáján a legnagyobb hálával és elismeréssel tartozunk, ugy a mint van, nézetem szerint népiszkoláinkban kívánt sikerrel nem használható.

En azt hiszem, hogy mindnyájunknak, kik a nevelés terén többé vagy kevésbé működünk, elhivatásunknál fogva kötelességünk egész erőnkkel oda munkálni, hogy az élet kertében ápolandó csemetéink idővel mentől állandóbb, hasznosabb és teljesebb gyümölcsekkel ékeskedjenek, hogy így e nemes munkának gyümölcseit a szülők örömmel és a gyermekek haszonnal élvezhessék, valamint mi is egykor, ha a munkában kifáradtunk, nyugodt lélekkel és megelégedéssel hajthassuk le fejünket fölnevelt fiainknak gyönyört lehellyé árnyékban; nem pedig, hogy sokat teremjenek s mielőtt a gyümölcsöt teljesen kifejlenének, sokaságuk miatt hervadásnak indulva, idő előtt, a nélkül, hogy valami hasznót vagy életet nyújthattak volna, leheljenek.

Es pedig ha a 146-dik számú „Közöny”-ben e tárgyról irt cikket szerint azon tantervet népiszkoláink bármelyikében is egész terjedelmében életbeléptetik, hogy ugrás nélkül mehozzanak a gyermekek felsőbb iskolába: ugy azt fogjuk észkölni, hogy a sokféle tanterv mindegyikéből tanulnak ugyan valamit a gyermekek, de kikerülve az iskolából, mielőtt az életben a tanultakat használni tudnák venni, mint fejletlen gyümölcsök a fáról, ugy hulldogálnak ki azok rendre a gyermekek fejéből, nem verhetven azok a gyermekek lelkében állandó gyökeret. És mit használ a sok oldala ismeret, ha azoknak egyikét sem tudjuk az életbe haszonnal átvinni? Nem jobb e kevesebb irányú ismereteket nyerni, s abban jól megerősödni, hogy az életben is használni vehessük, mint sok ismereteket után kapkodni, de egyiket sem sajátítva el, végre is csak zsinál kelljen megelégednünk?

Korunk sok ismeretét kíván s ez jó oldalai közé tartozik, és juthatunk is ugyan sok ismeret birtokába; de ismereteink, ha nem elég alaposak, és nem vertek elég mély gyökeret, hasznoktól lesznek a szertelen strűvetéshez, mely gazdag növési szálakat hoz mag nélkül. Alapos s egyszersmind sok oldalú tudományt még azoknak is feleltenehez szerezni, kik egészen arra szentelik idejüket, hát még oly gyermekeknek, kik két három nap iskolában vannak, s 4-5 nap pedig otthon egy vagy más dologért, hogy lehetne ily sok oldalú tudományt alaposan be- tanítani?

Nézetem szerint tehát mindnyájunknak az lenne teendőnk, hogy népiszkoláinkban az életre közvetlen legszükségesebb és hasznosb tantárgyakat válasszunk meg, még pedig a legkevesebb számban, hogy azokat mentől alaposabban és terjedelmesebben lehessen betanítani a nép gyermekeinek; szóval, hogy az életben elkerülhetlen tanulmányokban — mi- lyenek: az olvasás, helyesírás, magyar nyel- veni fogalmazás, vallás, számvetés és ének — mentől nagyobb tökéletességre képzethessé- nek a nép gyermekei is, nem tekintve azt, hogy főiskoláink elemi osztályaiban azon tan- tárgyak minő mérvben taníttatnak. (Folytatjuk.)

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Küküllőmegyei. dec. 26. 1883.
A „Protestáns egyházi és iskolai lap” 48-ik számában egy cikket jelent meg erdőalji név alatt, melyben a küküllői ev. ref. egyházme-

gye Sövényfalván tartott részletes zsinatján felmerült tárgyak, némely helyen elferdítve, más helyen épvel keverve terjesztettek a nyil- vánosság ítélőszéke elé. Ezen cikkre köteles- ségemnek érzem felelni, a mennyiben én is azon gyűlésben résztvettem.

A bevezetés végén, mintán elég jól meg- dicseri erdőalji t. Sámuel József urat, azzal végzi bevezetését, hogy a szeszélyes sors nagyon fukarul jutalmazá e je- les tehetséget, ott jelelvén ki műkö- dési körét, hol értéke nem ismertet- vén, ugy tűnik fel, mint szemét- dombra hullott gyöngyszem.

Ez a kifejezés nálunk, protestánsoknál, nem egyéb, mint chimera. Nálunk kölcsönös egyezkedés, önkéntes pályázat, a meghívó nép és a meghívott lelkész szabad akaratából folyó megállapodás útján történik akármely megtüresedett egyházi szöszék elfoglalása. Itt a sors szeszélyének kevés szerepe van. S ha valakit szemétdombra választottak el, miután a meghívást elfogadta, semmi számvetése nem lehet a sors szeszélyével. S ha csakugyan er- dőalji állítása szerint a b.-szent-miklósi egy- ház szemétdomb lenne is (mely kifejezésért aligha azon egyház megbántva nem érzi ma- gát), ha azon az érdemes lelkész urnak sike- rülend az urnak szőlőjét rendbehozni, virág- zásra emelni ugy, hogy azoknak vesszégéből az értelmi világosodás s erkölcsi nagyyobodás csepegjen alá, eléggé biztosítani fogja szá- mára a nemes öntudatban az érdem jutalmát. És így a szemétdomb édenkertté válhat ál- tala, ha a sorsból csakugyan oly nagy hiva- tása van.

A második pontra feleletem ez: Igaz, hogy miután küküllővári lelkész t. Vas Ferenczet a r. zsinat egyházában tartha- tatlanak találván, onnan esere útján elmoz- ditandónak ítélte s a közzsinat is ezen feleb- bezett ítéletet helybenhagyta, a cserét végre kellett volna hajtani.

De ha egy rövid pillantást vetünk ez ügy folyamára kezdetől végéig, oly mozzanatok tűnnek ki, melyek magokat vissza, melyek a csere végrehajtásának halasztására az eszé- lyesség bélyegét nyomják. Mert ha nem em- litem is a pap elleni kinyomozási munkálat árnyolait, ha elhallgatom is azon egyházia- tan családok minden vallásos érdekeit s papi tekintélyeket aláaknázó szellemet, me- lyek misszióvá tették felbujtogatni a népet a lelkész ellen, ha elhallgatok sok mindent, mik- nek a nyomozás alkalmáról nem kell vala megőrtünni.

De azt nem hallgathatom el, hogy 25 esa- lád a küküllővári egyházban, az egyház zöme, kik annak középületét fentartják, a papot fizetik többnyire birtokosgazdák, kik mindig a lelkész részére nyilatkoztak, a kinyomozás biztosok által ki sem hallgattattak, a részletes zsinatokon panaszok emelözöttet, sőt a sö- vényfalvi részletes zsinat dictaturájáról azon 25 család követjei ki is taszigaltak.

Ily körülmények között azon 25 család egy kérelmet küldvén fel a m. e. főtanács elé- be, melyben meghallgatásért esedezik, melyre a méltóságos egyházi főtanács a nagy tiszte- lett esperes úrtól felvilágosítást is kért. Ha a sövényfalvi részletes zsinat többsége abban állapodott meg, hogy a küküllővári lelkész kicserélésének végrehajtásával az egyházi elő- járóság ne siessen, míg a m. főtanács azon 25 család kérelmére válaszáat le nem küldi.

Micsoda állás van ebbe a zsinat e hatá- rozatától? Valjon a tekintélynek hódolók, mint erdőalji nevezi, hibáztak-e azzal, hogy te- kintetbe vették azon 25 családnak egy felsőbb helyről lehető megnyugtatót, kik, ha élte- ket nem is áldoztak volna a kis Küküllő hu- lálmainak, de a hideg elutasítás vezethette volna őket arra az ösvényre, melyen a fel- bujtogatott hitetlenek elhagyták a gyülekeze- tet. A sövényfalvi részletes zsinat többsége az ítélet ellen semmit sem tett csak is a végre- hajtást kívánta elhalasztani addig, míg a ké- relmező 25 család is lecsendesedik, s egy közvetítő békés szellem rájuk ható ereje ál- tal a cserével őket is kibékíti.

Ebben pedig nem látott semmi veszélyt, a kik e pártoltak azoknak visszatérésében ugy sem lenne semmi erkölcsi nyereség.

Ilyen érdekekben mindig örömmel hódolunk a felsőbb egyházi tekintélynek, mint a mely anyaszentegyházunk hajóját, annyi politikai zivatarok között is az esztélyedésből nem csak megmentette, de sőt annak előnyeit nagy ál- dozatokkal is kieszközölte s jogait érvényre emelte.

Vége a harmadik pontra van még egy megjegyzésem, azon kifejezésre, „hogy azon számszaporító üllőkök, kiket nem köztigye- iránti buzgalom, hanem csak a való-perlekből begyűlt sovány osztalék édesget a gyűlésbeni megjelenés elmaradásokkal hasznosabb szol- gálatot teendének.”

Egyházkertülfelünkben nincsen olyan pap, ki az osztalékot jelenne meg a részletes zsi- natra, ez az a jász önző szellem a bírák le- kén hogy sohasem ült, megtetszik abból is, hogy azon valóperlekből begyűlt kevés jüvede-

lem alig egy forint külön osztalék minden egy- házkertülfel pénzárakra kiterjesztett. De nem is lehet, hogy valaki ily esekély osztalékért szentebb érdek nélkül több mértföldekre fu- rozta magát.

A részletes zsinatokra köteles minden pap megjelenni egy gyakorlati tért lévén ez az egy- házi ügyek meg ismeretése. Azért, hogy nem mond minden lelkész ottan hosszú be- szédeket, lehet basznos tag, igaz bíró. A hal- gatásban sokszor nagyobb bölcsesség van, mint a szenvedélyes és bosszút szikrázó csásogás- ban. A küküllői egyházmegye papjait mindig a brátság, szeretet s a felsőbbek iránti hódol- tisztelet fűzte össze, és ezért soha szégyent nem vallott, és ezután is csak a szíves egyet- értés vállvetett érélye által reméli megoldhat- ni az egyes és egyetemes egyházi ügyek elin- tésében nemes feladatát.

Egymást kárhoztunk különböző véle- menyekért nem szabad. Az itélő bírónak a megvitatt tárgyak feletti meghasonlásért nem kell egymást pellengérré állítani. A ki magát külön véleményéről igazolni akarja, annak jo- ga van véleményét jegyzőkönyvbe ígteni; töb- bit az öntudatban keresd fel nem a kárhozta- tásban, mely a gyűlésből magvált rjti magában.

Vége azon kifejezésre, hogy a részletes zsinat meghatározta volna, hogy több gyűlést a gondnokok jelenléte nélkül nem tart, erről szó sem volt a gyűlésben.

Mi nagyon tiszteljük gondnokainkat, s ö- vendük midőn becses jelenlétükkel szeren- cseltetnek, de arra nem érzünk jogot, hogy őket a megjelenésre kötelezzük.

Mig a képviselői rendszer életbe lépnek, ugy tekintjük őket mint szükséges diszbi- valatnokokat, kiknek befolyásokra vallásos ér- dekeinknek mindig szüksége volt, s kik azért meg is tesznek mindent a mit tehetnek.

B-k

Árkos, dec. 14.

Viszont írok a bölöni és nagyajtai marha- vészről, melynek már nem soká negyedéve leszén. F. hó 5-kén Bölöshöz közeledv, már távolról feltűntek a marhavész kórháza mellett szemeim előtt egy csoport szalmakaliba, me- lyek körül kecskék, és azoknak épp akkori ékeztetésével elbáno gondozók futkároztak. Ezen kecskék ott a contumáz időt tilték; azaz, minthogy az erdőn járó kecskeny j az erdő e kiszorult dögvészes meddő szarvas- marha nyájától a dögvészt elkapta, ezért an- nak nem volt szabad a legelészet öszi meg- szüntével egyenesen haza menni, hanem előbb a gyanus vesztigedőt kitölteni. F. hó 10-ig Bölönbén és Nagyajtán hivatalosan töltvén az időt, elég alkalmam volt a vész felől volta- képp értesülni. A bölöni szarvasmarhákban károsodás 97 darabba számított; nem ke- vesebb a kecskében is. A nagyajtai pedig a 160 drt is meghaladta. Csakugyan haza- tértemkor a nagyajtai vészkörházat turesen hagytam, azaz folyó hó 10-ig a beteg marhák onnan ki voltak szabadítva, s azon napra új betegség nem volt jelentve. Bölönbén még nem szűnt el, de ott is ahoz remény volt, főképp ha az idő megváltozik, mely mindig csillapítólag szokott hatni azon körvészre.

Szólok e tárgy körül valamit más tekin- tetben is. Ugyanis:

Van-e széna vagy szalma az utazók sze- kerén, vagy nincs? ezt nem csak megvis- gálták közlelebből Nagyajtán, hogy ha van, lehányják s elégecsék, hanem a kinek sze- nem csak az öregebbek jelenlétében a férfi és nő kinyilatkoztatják, szándékukat, s azok rájuk adják az áldást. stb. Isen-tiszteletet magán házánál tartanak, mely igen látoga- tott, némelyiken 200-an is jelen vannak.

E lapok egyik multikori számában azt ol- vasam, hogy „H.-m.-vásárhelyen egy financzot erősen megütözve kutha dobtak.” kiigazítá- sul közlöm az egész esetet. A dolog így törté- nt: egy financz késő este, hol-holom jár- ván, két emberrel találkozott, kik hátukon zsákban va-amt vittek; a financz megállíta őket, nézi mi van a zsákban? hát dohany! Ekkor a két ember kéri a financzot, hogy ne hajtja őket be, de ez hatalmaskodni akar; erre a két ember könnyű labdaként kapja fel Thémis megrémült fiát, s az utca közepén levő kutha dobta, s mindketen elhajítottak. A kutha csak kötésgét öv viz volt, a hideg fű- déből a torkaszakadtából kiabáló financzot egy kovács mester bnta ki.

Adakozások a piaci templom

környezete lebontására.

Ábrahám Antal 20 fr. Ágoston Károly 10 fr. Art. András 10 fr. Antal Mihály 10 fr. Art. Rudolf 10 fr. Albert Simon 3 f. özv. br. Bánfi Györgyné 2 fr. id. Balázs József 50 fr. br. Bánfi Kálmán 6 fr. Bándi Ferdi 2 fr. Bányay Károly 50 fr. br. Béri 6 fr. Blasz Károly 10 fr. Bányay Vitalis 100 fr. Bartha János 10 fr. Bartha József 3 fr. Bennel János 10 fr. Bernier Ignátz 5 fr. Berivöl György 10 fr.

az illető istálókól a vészt tovább harapozni könnyebben meg is akadályozhatta. Csak gyan ma is S. Sz. Györgyön az örküdes éjjel nap- pal legébrebbben foly.

Közelebből írtam vala a himlővészről, mely Brassóban nagymérvben uralkodik. Teg- nap éppen Brassóban járek, és a helybeliek a hirt igazolták, miszerint ott nem csak eze- ren voltak betegek a vész elindulása óta, ha- nem éppen jelenleg többen sinlenek a himlő- betegségben ezernél is. Az e miatt elhalt kü- lönbösen gyermekek nagyszámát megmondani nem tudták. Azonban a himlővész már S. Sz.- Györgyön is meglehető terjedelemmel ura- llik; igen a környék falvain is gyébreb mérvben. Itt Árkoson is tegnap egy himlővész- ben elhalt 26 évesnyi ifju temetettet el.

A politikai dolgokról nem levén mit írjak, írok az időjárásról. Folyó hó 6 dika táján az idő, mely mindig tiszta, és a malmokat el- akasztó száraz vala, egy kis vékony havazást adott; azután 12-ig változó, borongó volt; 12-én kezdett fúni a német (nyugati) szél; 13-kán virradólág havas-ésozt hózt, mely a földet megáztatta; erre havazott, fagyot ho- zott, jelenleg is havaz, és ugylátszik, a telet beakarja állítani. A mint a nép mondja: kö- zelg karácson, és immár nem szégyen ha tel lesz is. Decembergi a méheket nem lehetett telelésre elrakni, mert nyugtalankodtak, holott máskor nov. kezdetén el kellett raknunk.

Kiss Mihály.

Ródmező-Vásárhely, dec. 20.

Folyó hó 6-án a csongrádmezei szülők- köddő javára néhány műkedveő zene-estélyt rendezett. Az élvezetes estély szép száma kö- zönség jelenlétében folyt le.

Azon irtózatoss szélvész, melynek majdnem az egész hazában tett pusztításait közli jelen- leg a lapok, folyó hó 13-kán vidékünköt is meglátogatta. Városunkban alig van egy-két gazda, k nek kisebb vagy nagyobb kárt nem tett volna a szélvész, a cseréppel fűdött há- zakról a téglacserépet sűrűre le, ugy hogy közelében járn veszélyes volt, a nád- és gyékényzer fűdött épületekről szinte alászorta a tetőt, sőt némelyikét le is vetette; ke- rítéseket, kőfalakat döntött romba az orkán, hat, hét éves fákat tövestől szakított fel, a vénebb fák ágait letördelte. A tanyákon szinte nagy károkat tett a szél, a lakok és más épít- letek tetőt lehányta, a többek közt egy gaz- dának tizenhét darab marháját ütötte agyon a lezuhanó tető; a szabad ég alatt levő takar- mány nagy részét szétszórta; ugy hogy a kárt, melyet vidékünkön okozott, bátran tehetjük 40-50 ezer forintnyira.

A vasuti munkálatok, melyek még a mult hó utólján elkezdettek, nagyban folynak. Ez nagy jótétemény városunkra nézve, mivel a szegény ember, ki dolgra bekaphat, itt keres annyit, melyvel családját napról-napra, habár szűken, tengődötti.

De legnagyobb igazatosságot szűlnék jelen- leg városunkban a „nazarenusok; minden vallás felekezethen találkoznak bit raj ngók, kik hoz- zájutk állanak. Vezérük volt elein egy kicsa- poj diák, ezt a városi hatóság a hely. hitval- lásu előjáráság megkeresése folytán elzáratta, de akadt helyébe 10-12. Küönösen a pap- ság ellen emelnek szót.

Főbb hit elevek kö é tartozik, hogy a gyer- meket nem kell tizenöt éves koráig (mások- szerint pedig harmincz éves koráig) megke- resztelni; a nőkket nem esküsznek meg, ha- nem csak az öregebbek jelenlétében a férfi és nő kinyilatkoztatják, szándékukat, s azok rájuk adják az áldást. stb. Isen-tiszteletet magán házánál tartanak, mely igen látoga- tott, némelyiken 200-an is jelen vannak.

E lapok egyik multikori számában azt ol- vasam, hogy „H.-m.-vásárhelyen egy financzot erősen megütözve kutha dobtak.” kiigazítá- sul közlöm az egész esetet. A dolog így törté- nt: egy financz késő este, hol-holom jár- ván, két emberrel találkozott, kik hátukon zsákban va-amt vittek; a financz megállíta őket, nézi mi van a zsákban? hát dohany! Ekkor a két ember kéri a financzot, hogy ne hajtja őket be, de ez hatalmaskodni akar; erre a két ember könnyű labdaként kapja fel Thémis megrémült fiát, s az utca közepén levő kutha dobta, s mindketen elhajítottak. A kutha csak kötésgét öv viz volt, a hideg fű- déből a torkaszakadtából kiabáló financzot egy kovács mester bnta ki.

Adakozások a piaci templom környezete lebontására.

Ábrahám Antal 20 fr. Ágoston Károly 10 fr. Art. András 10 fr. Antal Mihály 10 fr. Art. Rudolf 10 fr. Albert Simon 3 f. özv. br. Bánfi Györgyné 2 fr. id. Balázs József 50 fr. br. Bánfi Kálmán 6 fr. Bándi Ferdi 2 fr. Bányay Károly 50 fr. br. Béri 6 fr. Blasz Károly 10 fr. Bányay Vitalis 100 fr. Bartha János 10 fr. Bartha József 3 fr. Bennel János 10 fr. Bernier Ignátz 5 fr. Berivöl György 10 fr.

gr. Bethlen Camillo 100 fr. Beteg Ferenc 5 fr. Biasini Sándor 5 fr. Biró Lajos 25 fr. Boér Gyula 20 fr. Brenesán Albert 5 fr. gr. Bethlen Károly 200 fr. urb. p. Beldi Gergely 50 fr. urb. p. Bogdán János 5 fr. Bogdán István 24 fr. Bokros Ádám 5 fr. b. Bornemisza Ignác 100 fr. urb. p. Botos István 2 fr. urb. b. Bornemisza Károly 50 fr. urb. p. Ugyanaz 5 fr. b. Bornemisza Leopold 200 fr. urb. p. Both János 47 fr. Bregárd János 5 fr. Buchbinder Antal 13 fr. Buday Imre 5 fr. Burgya Márton 40 fr. Barabás Samu 3 forint. gr. Csáky György 60 fr. Csernik Vend. 2 fr. Csiki Alajos 10 fr. Csiki József 20 fr. Csiki Mihály 10 fr. Dr. Csiki Samu 52 fr. 50 krt. Csulak Dániel 15 fr. Czizák János 25 fr. Czizák Samu 100 fr. Czetz Gergely 5 fr. Császár Samu 7 fr. Dallos 10 fr. Daróczi László 20 fr. Deák József 24 fr. Dekkel J. 1 fr. Dietrich Samu 300 Dobál Izák 60 fr. Dobokai Ferenc 16 fr. Domsa György 10 f. Dóza Dani 15 fr. Dóza István 55 fr. Duha Imre 5 fr. gr. Eszterházy István 25 fr. gr. Eszterházy Kálmán 75 fr. Ev. Luth. Község 25 fr. F. M. 3 fr. Fábán Károly 2 fr. Fiscus-ház 400 fr. Flórián Antal 12 fr. Fogarasi Károly 10 fr. Folly Mihály 200 fr. Furmann Antal 24 fr. Fröhlich Frigyes & fia 150 fr. urb. p. Ugyan az 400 fr. Fr. Franciscanusok 15 fr. Fröhlich Mixa 10 fr. Földesi István 15 fr. Filep Samu 10 f. Frankisk János 5 fr. Gábor Antal 50 fr. Gál Antal 5 fr. Gál János 100 fr. Gál Albert 50 fr. Gál Péter 100 fr. urb. p. Gajzágó Antal 40 fr. Gajzágó István 12 fr. Gajzágó Kristóf 5 fr. Dr. Gajzágó László 25 fr. Gergely János 20 fr. Gönczi Mihály 5 fr. Godina István 10 fr. Gspan Károly 12 fr. 50 krt. Gyulai Ferenc 10 fr. Györfi Mihály 5 fr. Grois Nándor 200 fr. ifj. Groisz Gusztáv 10 fr. Hajós János 11 fr. Hajnau János 3 fr. Hankovics Károly 17 fr. Henczenberger Ferenc 10 fr. Himelstein Mor 50 fr. urb. p. Horváth Elek 5 fr. Hollósi L. Kornélia 5 fr. gr. Horváth Tholdy János 200 fr. gr. Horváth Tholdy Lajos 55 forint. Hufles Károly 25 fr. Hutter Samu. 5 fr. Horváth Sigmund 2 fr. Istváni Pál 25 fr. Izsák Dániel 1 fr. Kálai Lajos 8 fr. Káldi Gyula 2 fr. Karvázy József 200 fr. Kefe 3 fr. Kedves Alajos 12 fr. Kerekes Márton 11 fr. Kiermajer Károly 60 fr. Kilin Moses 1 fr. Kis Lajos 70 fr. Klandia 5 fr. Klatrobecz János 82 fr. Kolerfy Mihály 25 fr. Kowlósy Mátyás 20 fr. Konez János 2 fr. Konez Imre 6 fr. Korbulj Simon 5 fr. Kohn Filep 10 fr. gr. Kornis Ádám 25 fr. gr. Kornis Albert 30 fr. gr. Kornis Miklós 35 fr. Kovács János Zilahon 5 fr. Krémer Ferenc 20 fr. Krupa-uer Ignác 5 fr. Kömes János 105 fr. Kövári László 60 fr. Klausch János 50 fr. Kriebel Sándor 25 forintot. (Folytatjuk.)

Az Erdélybe jött magyarországi szűkölködők számára.

egy helybeli „úri ház gyermekei” 40 frintot, mint szülőktől új évi ajándékok váltásáig nyert összeget, az inségtügyi központi pénztárba küldvén be; a kis-korú emberbarátoknak, nemes érzelmek csiráitól tanuskodó ily áldozat-készülékűk;

t. ez. Szász Sámuel urnak, Maros-Vásárhelyt, 10 forint szives adományáért;

ns. tordamegyei szolgabíró t. ez. Márk János urnak, a helybeli városi főkapitányság által bejutott 30 krajczáryi küldeményeért, melyet bélyegpénz- és ügyében visszanyerő, segélyezésre ajánlott fel;

ns. szeszbenzébeli Szent-Erzsébet közsé-geinek, 3 frt 53 krtban nyújtott segélyadomá-nyáért;

és Nagy-Disznód he'ysége derék lakosai-
nak, a község pénztárából megajánlott 150
forint adományáért, a szűkölködők nevében
hálás köszönetet, magarészéről érdemlett e'is-
merést fejezi,

Kolozsvárt, január 4. 1884.

Az inségtügyi központi kormány-bizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Jogászaink folyó hó 23-án zártkörű
tanácselvényt rendeznek, melynek tiszta jöve-
delme az itt alakulandó jogász-segélyező egy-
let javára fog fordított. A rendező bizott-
mány még mult hó 21 kén tanár és biztos
Groisz Gusztáv ur vezénylete alatt megválaszt-
tatott. A tagok következők: Elnök Turó-
czy Adolf, alelnök gróf Toldalagi, jegyző
Török Kálmán, pénztárnok Szentiványi Gyula,
ellenőr Fenyő György; választmányi tagok:
Molnár Sándor, Csegezi Mihály, Biró István,
Jakab János, König Károly, Gyergyai Árpád
és Vikol Simon urak. A bál, mint remélhetni
esinos a községi várokozásának megfelelő
leend. Azonban a községi részéről sem ke-
vés a részvét; mert, mint halljuk Biasini Do-
moks és Zsigmond Elek urak jegyeikért
50—60 frtot ajánlottak.

— Valahára tehát már Kolozsvárnak is
lesz takarékpénztára, a miért az itteni pol-

gárság oly régóta küzd, s oly csodálatos és
megfoghatatlan módon mindekkorig felállításá-
ban gátolta. Közlebebről már e takarékpénztár
a felsőbb hatóság megígérte engedélyezni,
mihelyt talán négyszáz alapító részvényes
jelentkezik. A kívánt szám gyorsan be-
telt, s még egyszer annyi részvenyest is le-
hetne lenni bizonyny; így tehát a takarékpénztár
létesítése várható. Midőn a pénzügyi-
ség hazánkban az uszoroskodó visszaélésekkel
annyira kifejezté, valóban kívánatos volna,
ha minden városaink s községeink a takarékpénztár-
ok létesítéséhez látnának.

— Három nap óta rendkívül nagy hideg
van városunkban. Bámul az ember, hogy a
színház szellemi időtöltéseért hogyan tortu-
rázza magát a közönség, midőn még e ré-
mítő hidegben is láthatni tele színházat. Negy-
ven év óta áll színházunk, s negyven hideg
telet didergett át ottan a színházkedvelő köz-
önség; felszázados vértanúság után valóban
ideje már megértnünk, hogy színházunk fűt-
hetné legyen átalakítva. E részben már az
országos színházi választmány meg is tette a
szükséges lépéseket, a mint annak idejében
közöltük és így remélünk lehet, hogy ez a
tél utolsó lesz azok közül, a melyek annyi
színszt tettek rekedtet, s annyi primadonná-
nak hangját ronták össze.

— Mint értesültünk, az erdélyi gazdasági
egyletnek egy terv nyújtott be, melyszerint
ez egyet részint a saját útján, részint egy
állandó terménykiállítás által a közönséggel
közlebebbi érintkezésbe jöhetne. Arról is van
szó, hogy főügyünk állatlanság fel minden
erdélyi nyers termények bevásárlása és eladá-
sa végett, a mi bizonyosan a külföld figyel-
met is nagy mértékben idevonná. Kétségtelenül
igen szerencsés eszme arra nézve, hogy gaz-
dasági egyletünk hazafias törekvései még e
gyakorlati módon is közhasznosíthatnak.
Nem tudjuk, minő stadiumban áll ez ügy;
de annyi bizonyos, hogy a javaslat megte-
tetett, s reméljük, hogy az annyal valószí-
nűbben és gyorsabban kivethet lesz, mivel aka-
dályok s mmi oldalról nem hátráltatják, a
szükséges pénzerő előteremtése se akadály.

— Azon hírek ellenében, melyek részint
a szebeni bizottmányok működésének felfüg-
gesztését, részint a főkörmányszék Szebenben
levő elnökségének Kolozsvárra való visszajöt-
tét hozták, a „G. Corr.” azt írja, hogy mind
ebből semmi sincs, mivel az ottani bizottmá-
nyok kettője azért oszlott el, mert munkála-
tát bevégezte, a harmadik pedig most is foly-
tatja, és az országgyűlés folytatolag meg fog
nyitni, mihelyt a reichsrath bezáratik.

— A nagyváradi kolozsvár-brassói
vasutvonal érdekében nem kevésbé fontos és
előnyös az, hogy a bukaresti törvényhozó ka-
mara vasutügyi bizottsága a verestoronyi szo-
rosítást vezetendő vasutat hadműtani, pénz-
ügyi és közgazdasági szempontból lehetet-
lennek, sőt mivel a hajózható Olt is ott van,
felelőseinek nyilvánította.

— A kolozsvári társadalmi körök is nem
kevésbé érdekelhetik azon már hírlapi nyilvá-
nosságra hozott hír, melyszerint Radnótfai
Ilka kisasszonyt Pésten a napokban vezeti ol-
tárhoz Tasner Géza ur.

— Brassó kommunistása 32 öl fát szá-
vazott meg, a városi szegények közt kioszt-
tandó. Ugyanazon ülésben övezgek felség-
lésére havi pénzék, s két árva számára 14
éves kurukig nevelési költségek határozattak.

— Báró Bánffy Dezsőtől a „Fővárosi
lapok” szerkesztősége érdekes olaszországi
utijegyzeteket igér közölni.

— Thierry, a francia Institut tagja, az
Attila-mondakör nagy tudományu buvára, ki-
nek e tárgyról írt becses és reánk magya-
rokra néve kétszeresen érdekes művét Sza-
bó Károly, az erdélyi muzeum érdemes könyv-
tárnoka fordította magyarra, s tavasszal ha-
zánkba szándékozik utazni. Ő a magyar tör-
ténem s különösen a hunhagyomány kérdé-
sének ügyében már régóta levelezést folytat
Szabó Károlylyal.

— A „M. Sajtó”-nak írják H.-M. Vász-
r helyről: „Egy idő óta nagy izgatottságot ke-
tenek városunkban a nazaránusok. Még a
nyár utolján rebesgették, hogy valami új
vallásbirtokot vannak a városban, ez azon-
ban csak abban maradt, míg a mult hetekben
ama kicsapott diák nem állt az élőkör; ez
rajongó beszéde által a mozgalmat mindin-
kább terjesztette s csakhamar többeket part-
jára vont. Ezt végre a városi hatóság elfo-
gatta, de akadt helyébe 10—12, kik „bintet
kelt helyete a magvat;” magánbázaknál tar-
tottak istentiszteletet, az oda gyűlekezett szá-
mos nép előtt (nemelyiken 200-an is jelen
voltak.) fejtegették hitök alapelveit. Főkép a
papság ellen tordsalkodnak. „Ha fízetjük —
ugymond — a nagy papbért, miért fizetünk a
papoknak a keresztelestért, esketésért, temetés-
ért, holott ők kapnak az eklézsiától oly fi-
zetést, melyből tisztességesen megélhetnek?”
stb. A gyermekek csak 12 éves korában. mi-
kor már némileg fel tudja fogni a vallás igaz-
ságait, kell megkeresztelni. Már tudok több
családpapát, ki ezen elvvel fogva nem keresz-

teltette meg magzatát; a legöregebb keresz-
tetlen gyermek kethónapos. A nőkkal nem
kell megesküdni, mert — szerintök — a bi-
tet nem lenni, de fölvenni kell.” haem
mind a két fél az öregebbek jelenlétében ki-
nyilatkoztatja szándékát a azok rájuk adják
az áldást stb. Jelenleg ez utóbbi hitrajongók
közül is több el van fogva.

— Egy regény, mely „A lorette”
ezim alatt német nyelven Londonban jelent
meg, és az ottani magyar emigratio 1850
utáni életéből van merítve, némi figyelmet
gerjeszt a német irodalomban. Bécsi lapok a
„Presse” és „Ost D. Post” mutatványt is kö-
zölnek belőle.

— Csendőrségi kimutatás szerint 1862-dik
sept. 7-től 1863 dec. 20-ig a rablókál ösz-
szeltközésben megöletett 7 csendőr, megse-
besített 12; a rablók közt megöletett 7,
megsebesített 8; rablás és rablójalkosság
miatt elfogatott 209; elősegelés miatt 208;
ezek közül kivégeztetett 52, kik közül 36-ot
a csendőrség önszántából fogatott el, 15-öt
részint rendelet folytán, részint pandurokkal
egyesülve, egyet maga a veszélyben forgó
tartoztatott le, s ugy adta át az érkező csend-
őrségnek.

Nemzeti színház. Hétfő, január 4-én:
„Stradella”, Regényes vig opera 3 felv., írta
Flo'ow, ford. Havi Mihály. Fekter a czimsze-
repet több helyt elragadólag éneklé, rendkívül
tetszett azon gyönyörűt magán aria, melyet
énekel, midőn a két gyáva bandita meg akarja
ölni s az ének annyira megfajta őket, meg a
felbérlet Bertholdit (Tótfalusi) is, hogy a
dalkotól bocsánatért könyörögnek. A két
bandita Institoris és Dálnoki volt; jól sikerült
a kettős boral, mit a menyegző énekeltek.
Leonórát Fehérvári Mari játszta; szépen éne-
kelt, kár hogy oly kevés szerepe van a da-
rabbán. Egyáltalában az egész opera sikerült;
az első hangtól az utolsóig oly kellemes s oly
fűlbemázó kedves dallamu, hogy bármikor
ily jól adva szivesen végighallgatjuk. Közön-
ség közpésszámmal.

Kedd, január 5-kén Dálnoki Béni jutal-
mára itt 5-zór: „Dunán apó és fia utazá-
sa.” Operette 3 felv. Jutalmazott kilepétek
korszorvára és tapsal üdvözlötetett, mit való-
ban megérdemelt oly jól játszta eddig is s
ma különösen szerepét. Ujfalusi hozzá méltó
Dunán volt. Szabó Pepi ma szépen tánczolt,
jól énekel, egyáltalában tetszett. Közönség
nagysszámmal jelent meg, egyrészt a jutal-
mazott iránti pártolásból, más részint magáért
a darabért, mely ma ötödikszor adatva sem
veszté el érdekét, ma is ugy megtapsolták,
urázták mint először, másodsor... r.

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Páris, jan. 1. Az
angol javaslat egy ministeri értekezlet tartása
iránt, mely csupán a német-dán kérdéssel
foglalkozzék, a „France”-nak nincs inyére.
Egy hosszabb cikkben, a melyet Drouin de
Lhuys által sugalmazottnak tartanak, többek
közt ezket írja: Egy oly értekezlet, a mely-
nek tárgyat csak Dánia ügyei képeznek, nem
bir Franciaországra nézve oly érdekekkel, a
mely arra határozhatná őt, hogy részt vegyen
benné. Ha az az ellenállhatlan ékesszólás, a
mely az eseményekben rejlik, elvégre meg-
győzi az uralkodókat, hogy ittűt az óra, a
melyben mindezeket a fenyegető kérdéseket
meg kell békésen oldani a helyett, hogy nap-
ról napra mérgesedni engedjék; Franciaor-
szág mindig kész, közös tanácskozásra egye-
sülni velők a közbébe és polgarisodás ügyé-
ben; hanem egy helyi czélokra szorított
munkától, a melynél sem becsülete, sem ér-
deke nincs a játékban, Franciaországnak
minden azt tanácsolja, hogy távol tartsa
magát.

Párisi körökben keringő hírek szerint az
előértekezlettel sem igen van több kilátás a
sikerre, mint a volt congressusi javaslatlall;
a választatók, a melyek eddig beérkeztek s
a melyeknek megérkezése jelezve van, telvél
elismert dicsérettel a francia törökvések
iránt, azonban annyifélek a fentartások, hogy
ezek akadályai közt alig lehet remény kívánt
eredményre. Ezek dacára a francia kor-
mány elkövet mindent, hogy a világbéke nem
fegyver, hanem kölcsönös egyetértés útján
biztosítható, s e nézetből kiindulva, bele-
egyeznek abba, a nemelyek által javasolt
térbe is, hogy a conferentiát folytatolag, s
mindig csak kölönválasztott kérdésekben ad
hoc tartassanak meg. E véleményt állítólag
Anglia is osztja, csupán azt a kívánságot
tevő meg érthetővé, hogy az ad hoc confe-
rentiának ne Páris, hanem valamely más
város legyen székhelye. A hir nem mondja,
hajlandó-e a császári kormány e javaslatra,
a mely a vezérletet könnyen más kezekre
játszhatná.

A francia császárnak Augustenburgi Fri-
gyes herceghez mult hó 10-ről intézett vála-
szak közvetkezőleg hangzik:

„Kedves rokon! Élenk érdekekkel olvastam
a levelet, melyet nekem küldött és sietek rá
válaszolni. Semmi becsültre méltóbbat nem
ismerek, mint képviselője lenni oly ügynek,
a mely a függetlenség- és nemzetiségre tá-
maszkodik; éppen ezért számíthat rokonszen-
vemre, mert eljárásomban mindig következe-
tes maradtam. Ha az olasz függetlenségért
harcoltam, ha a lengyel nemzetiségért szót
emeltem, Németországban más elveket nem
követtemek. De a nagyhatalmak a londoni
conferentia által megkötvék, s csak összeülé-
sük oldhatja meg a kérdést nehézségek nél-
kül. Ebben s egyéb kérdésekben élenk sajná-
lom, hogy Angolország visszautasította az
általam indítványozott congressust.

Sajnálats, hogy a szövetségülés oly her-
czegség joga iránt, a mely tagja a szövete-
ségnek, meg nem kérdezett. Dánia is le-
hetett igaztalan Németország ellen; de egy-
részt sajnálom, hogy a szövetség szükségese-
nek látta a beavatkozást Holsteinban, mielőtt
az örökösödési kérdés el volt intézve; mert
az interventio, a mely föllette nehéz bonyo-
dalmakat szülhet, nem egyenlő ki e kérdés
s ha Dániát hatalmas szomszédai elhanyagol,
Franciaország közvéleménye ismét hozzáfór-
dulna.

Ösztönten kívánom tehát, hogy ön jogait a
szövetségi gyűlés megvizsgálja, annak határo-
zata a londoni jegyzőkönyv aláírói elé ter-
jesztessék s e szerint a Németországban oly
telkesen nyilvánuló nemzeti érzelmek, közös
meggyezésben találja legitím kielégítést.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy
önt nagyrabecsülésem és állandó jóakaratom
felől biztosítsam. Ezek után kedves rokon, ké-
rem Istent, hogy önt szent és méltó kegyel-
mébe fogadja.”

Olaszország. Turin, dec. 30. A „Gen.
Corr.” ugy értesül, hogy Milanóban dec. 26-
és 27-kén apró nyomtatványokat szortak szét,
a melyek Garibaldi, Giunti, Guerazzi s a bal-
oldal más vezetőinek kilépését tudatják a
néppel, s felhívják minden olaszt, hogy a
most Turinban székelő képviselő házat „Olasz-
ország gyalázatját” tovább ne töltsék.

Palermóban dec. 27-dikén, a radikál párt
indítványára nagy népgyűlést akartak tartani,
de a vezetők egyenlensége miatt s mivel
senki sem akart az elnökségre vállalkozni,
nem jött létre.

Garibaldi a képviselőházból való kilépése
indokolásul a következő tartalmu levelet in-
tézett nápolyi választóihoz:

„Caprera dec. 21. Választóimhoz Nápoly-
ban. A midőn láttam, hogy az olasz parla-
ment 229 követe szavazatával egy olasz tar-
tomány eladását elismerte, már akkor elér-
zetem volt, hogy én nem sokáig lehetek olyan
emberek gyűlekeztében, a kik vakon tépik
szét a baza tagjait, a melynek pedig helyre-
állítására vannak hivatva. Mindamellatt baráti
tanácsasl, kárpótló események iránti remény s
a választóimhoz való ragaszkodás változhat-
lan érzete állomásom megtartottak. De ma,
a midőn Nizza eladása után Sicilia gyalaza-
tát látom következni, a mely Siciliát én büsz-
ke lennék második örökre fogadó hazámnak
nevezhetni, most, választóim, kénytelenítve
látom magamat, visszaadni önöknek azt a
megbizó levelet, a mely lelkiismeretemet le-
bilencseli, s engem közzetve oly hibák bün-
részesévé tesz, a melyek nem saját hibám.
Nemcsak a ragaszkodás, a melylén én Sici-
liának, egy s más forradalom vitél előharco-
sának tartozom, hanem az a gondolat, hogy
benné jog és becsület van megsejtve s ezál-
tal egész Olaszország jólléte megtámadva, ve-
zetek engem erre az elhatározásra. Mindezt
azonban nem fog engem akadályozni, hogy a
felfegyverkezett néppel a Rómába és Velen-
cébe vezető uton együtt legyek. Isten önök-
kel! Garibaldi J.”

Németország. Berlin, jan. 1. A po-
rosz kormány egy dec. 28-ról kelt körjeg-
yzékben figyelmezteti a német udvarokat a
dán-német vizsálly által előidézett mozgalom
jellemére, sajnálkozik, hogy államjogi kérdé-
seket ily módon akarnak eldönteni s egyszer-
smind utal az eshető következményekre.

Hamburg, dec. 31. A dánok 29-én 12
órákor húzódtak ki Kielből. A város azonban
ki lön disztive német és schleswig-holsteini
lobogókkal, a melyek a főhrhelyről is lenge-
deztek. Fél egykor volt a német szövetségi
biztosok ünnepléses fogadása. Elöl hannoverai
dragonyosok és szász gyalogok vonultak,
azután a városi collegium, a tornaegylet tag-
jai s a diákok. A kocsi, a melyben a német
szövetség biztosai ültek, schleswig-holsteini
színekkel volt disztive. Könnenitz szász biztos
a város házánál beszédet tartott a néphez.
Többek közt mondá: „Mindnyájunkat egy
szellem lelkesít, s valamennyien egy czélra
tö eskünk. „Erre következett Frigyes herceg
kikiáltatása a tanács és a városi képviselők
által. Frigyes herceghez azonnal hódolati fel-
iratot küldöttek. Véghetetlen az örömrájonás.

Kiel, jan. 1. Frigyes herceg egy dec.
31-i kiáltványában ezt mondja: „Hivástok
elől nem akartam kitérni; Kötelességet telje-

sítek, midőn e komoly idő gondjait ve'etek közösen hordozom. A szövetségi végrehajtás eleitől fogva nem az én kormányom ellen volt intézve; most már tárgyalanná lett. Megvagyok győződve, hogy a szövetséggyűlés is elenyészettekné fogja látni az okokat, a melyek őt bizottsági kormányzás alkalmazására indították. Megvárom, hogy bű alattvalóim az ideiglenes szövetségi igazgatást tisztelhetlen tartják s összelitkozéseket kerülni fognak."

Rendsburgból a dánok dec. 31-én vonultak ki, mire azonnal 5000 szász nyomot be Hake tábornok vezénylete alatt, a kiket a lakosság lelkesülten fogadott. A dán tábornok tudni adta, hogy a várköri védművekre nézve még nem nyert utasításokat, s ezért a már kiszedett karózatot újra leverette. Henke másnapján gondolkozási időt adott neki s úgy fenyegetőzött, hogy akkor erővel is el fogja venni a védműveket.

Dánia. Kopenhága, dec. 31. A miniszterium egy előre megalakult. Monrad, táncszelnök, a pénzügyet s egyelőre a külügyet vette át, Lundby a hadügyet, Lutken a tengervédelmet, Bugelstoft az egyházi ügyet, Quasse az igazság, Nutzhorn a belügyet. Dánia berlini követét Quaadet, hír szerint visszahívták.

A király, mint jó forrásból hallani, ma este utazik a hadsereghez.

Ujabbak. Lemberg, jan. 2. A "Gazeta porodowa" szerint Chmielinski lengyel felkelő vezért az oroszok Radomban december 23-án fűbelölték.

Berlin, jan. 3. Ma déli 12 órakor, a király elnöklése alatt s a koronaherceg jelenlétében ministertanács volt, a mely a garndának s a 4-dik hadtestnek mozgóvá tételét határozta el. Ha ez a mozgóvátétel abban a mérvben lesz végre hajtva, mint a Frigyes Károly koronaherceg parancsnoksága alatti hadtesttel történt: úgy ez újabb intézkedés által mintegy 70,000 ember lesz hadi lábra állítva.

Hamburg, január 3. A mai napra 12,000 osztrák és porosz átutazása van jelentve; a szállásesinálókat várják. Börzei hírtelen; a szállásesinálókat várják. Börzei hírtelen; a szállásesinálókat várják. Börzei hírtelen; a szállásesinálókat várják.

tek rövid nap elhagyják állomásaikat. Ezért azonban nem fog a diplomáciai érintkezés megszűnni: Blittersdorf és gr. Wesdehlen követési titkárok ott maradnak ügyvivőkül.

Frankfurt, jan. 3. A szövetséggyűlés többsége tegnap abból a nézetből indult ki, hogy Augustenburg herceget, mint magán embert lakási jog illeti a hercegségekben; azért nem lehet őt felszólítani a hercegségek elhagyására. A Schleswig megszállása iránti indítvány felett sokféle ágaznak el a vélemények. Darmstadt a megszállást Németország jogainak megóvása végett javasolja; Szászország jogfentartását a schleswigi trónörökösödés ügyében.

Lüttich, jan. 3. A "Journ. de Liege" meghazudtolja a hírt, hogy a belga királyt felszólították volna békebíróul a holsteini ügyben s azt hiszi, hogy Austria nem fog az Angolország által javasolt dántügyi értekezletre ráállani.

Páris, jan. 3. Cowley lord e hó 1-én Drouin de Lhuisset indokolt jegyzéket nyújtott át, a mely Párisban vagy Londonban tartandó értekezletet sürget a dán vizsály békés megoldásának biztosítása végett. Fleury tábornok még e hét folytán utazik Bécsbe. Azt

állítják, hogy küldetésének tárgya, úgy a német-dán, valamint az olasz kérdés.

Kopenhága, jan. 2. Flensburgból jelentik ráviratilag, hogy a dán hadsereg az Eider és Schlei mellett összpontosul. A király pénteken délután Schleswigbe érkezett s a Gottorpi várkastélyban lakik. Hahe tábornok az Eidertől északra fekvő hat holsteini falu kiadását követelte.

London, jan. 3. Az "Observer" szerint az angol parlament valószínűleg febr. 4-kén ül össze. A frankfurti "Europe" úgy értesül, hogy az angol miniszteriumban új válság ütött ki. Russel kilépése elkerülhetlen fogna lenni s alkalmasint az egész kabinet feloszlását vonná maga után.

Bécsi börze Januárius 5-kén: Nemzeti kölcsön 79.75. 5% Metalliques 72.50. Bank-részvény 784.—. Hítel részvény 178.—. Váltó Londonra 119.75. Ezüst 120.20. Arany 5.75.

1860-diki Állam kölcsön 91.70.
Januárius 4-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.75. Erdélyi 71.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

Eladó szőlő.

(1—3)

Szentgyörgyhegyén az alsólabban a biddal átellenben **négy és fél fertály szőlő és több kosár méh eladó.** Értekezhetni a házkaszármával átellenben 399. sz. háznál tulajdonos **WASZI TOBIÁSSAL.**

Eladó kocsi.

(1—3)

Egy rugonyos, tökéletes jó állapotban levő, tüveg ablakkal és 2 vagy 4 személyre ülésellátott csinos **útazőkocsi eladó.** Értekezhetni iránta **Medgyesen** a 87. sz. alatt.

(282)

Porosz kir. kerületi orvostudor **KOCH**

(2—12)

jegeczes növény-cukorkái

eredeti fedett skatulyákba változtatlanul kapható 35 és 70 krajczárjával. Ezen a legjelesebb alkalmas növény és gyógy-fűvek nedvéből, a legtisztább cukor jegecz részecekkkel töményített **Dr. Koch** féle **növény-cukorkák**, mint a legelismertebb részvét által hasznosnak bizonyosult ajánlható, mint **nyílító és ingercsillapító**, a köhögéseknek és rekedtségeknek, torokfájásoknak, nyálkás bajoknak; midőn az azokba foglaltató növénynedvek és édes állományok szerves kivonata által, a beszéllő szervek fenntartására, tisztaságára és engedékenységekre megbecsülhetetlen hatással bírnak. Minden esetben a nyálkákra, s azok elágazásaira enyhítőleg s oldólag hatnak, a kiürítéseket könnyítik, a gyengén tápláló s erősítő alkatreseik által, a velek érintkezésbe jövő szervrészeket erősítik. **Dr. Koch** **növény-cukorkái** nemcsak ezen valódi jeles tulajdonságok által **külömböztetik meg** magokat, a gyakran angyira magasztalt mejj-theától, mejj-siruptól Pate pectorálettól, sat. hanem különösen kitűnnek ezen szerek felett azon előnyös sajátágok által, hogy az emésztő szervek által könnyen felvétetnek, s hosszas használat után is semmi gyomor nehézséget, savanyóságot vagy nyálkásodást nem okoznak, vagy hagynak magok után.

A tévedések kikürtülése tekintetéből jól megjegyzendő, hogy **Dr. Koch** jegeczes növény-cukorkái csak is hosszukó a mellékelt **lelyeggel** ellátott eredeti skatulyákba vagyunk pakolva, s **egyedül** valódiságokban **Kolozsvárt:** csak is **gyógysz. WOLFF J. s Khudi J. özlvegynél kaphatók**, valamint **Abrudbányán:** Ferenczi Mihály; **Besztercezen:** Kelp Ferenc; és **Dietrich & Fleischer;** **Brassóban:** Stenner F.; **Déviden:** Büchler A.; **Nagy Enyeden:** Bisztricsányi A. és Trajanovits Ede **gyógyszerész;** **Erzsébetvárosban:** Schmidt A.; **Hát-szegben:** Mátéfi Béla **gyógysz.; Kézdi-Vásárhelyt:** Fejér Lukács; **Kőhalomban:** Melas Ed. F. **gyógysz.; Maros-Vásárhelyt:** Fogarasi J. D.; **Medgyesen:** Vándory & Brandsch; **Szegedvárt:** Misselbacher fia és Teutsch; **Sz-Ujvárt:** Placintár és fia **gyógysz.; Szász-Régenben:** Wachner Traugott; **Szászszabesben:** Weissörtel Ad. G.; **Szebenben:** Zöhrer J. F.; **Székelly-Keresztúron:** Binder Márton; **Sepsi-Szentgyörgyön:** Vitalyos Béla; **Sz-Udvarhelyt:** Kautz J. A. **gyógysz.; Szeredában:** Gozsy A.; **Sz-Somlyón:** Ruszka Ignác; **Tasnádon:** Szongott Jakab; **Tordán:** Velits G. és Wolff G.; **Zalathán:** Megay Guszt. A. **gyógysz.**

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésért a **rendes áron felül** a távol-ság és csomag nagyságához képest még **30 egész 70 krig** melléklendő.

(292)

(3—3)

Özv. méltóságos Zeyk Józsefnél **M. Kályáni** tagosított birtokán az országot mellett van **55 szeker jómódú szőlő eladó.** A takarmány mellett jórórasu kút vállakkal ellátva. Értekezni lehet **M. Kályánban** özv. Baranyai Imrénénél.

(270)

Valódi ugynevezett

(3—6)

7/1

Vegy-illatos vagy Fejedelmi mosdó-víz

Renaud Ernőtől Párisban

Ezen elbirhadt esmeretes mosdószér, a bőrnek sajátágos ifjui elevenséget kölcsönöz, a nyakat, kart és kezeket bőféhérré, puhává és hajlékonyává teszi, s minden más ily nemű szereknél büsítőbb, ujított, szépítőbb és ifjútóbb hatással bír; általa mindennemű bőrkütsi, szepöl, napbarritási és himlő bőr-foltok, ábrázatranya, rozsziu, hévségtől vagy hevessegtől származó fokadékok, naptól elégs s egyszóval mindennemű ábrázat külbibák eltávolíthatók, s a bőrnek a legfinomabb tapintatu simaságát, a legkésőbb vénségig fenn-tartathatni.

Kik a fennevezett bőrtisztátlanságokkal bírnak, ezen mosdó-vízet gyakran keil használniok, s aránylag annál hosszasanban, mentől inkább akarnak a fennebbi bajaktól me-nektilni; mivel ezen szer, a bőrön semmimélt tisztátlanságot nem szenved.

Ezen hasznossága s kitűnő jósága által oly közkedvelt lett vegy-illat-szer egyedüli raktára a maga jótállás mellett valódiságában.

Kolozsvárt, Wolf János gyógyszer-tárában

Ára 84 krajczár oszt. ért.

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésért a **rendes áron felül** a távol-ság és csomag nagyságához képest még **30 egész 70 krig** melléklendő.

(221) Haszonbérbe adandó, vagy eladó jószág. (4—4)

Kővárvidéken **Koltzér** helységben 2 órájárás N. Bányához, a Szamos parján több-nyire 1-ső osztályu **66 hold** szántó és szénafűből álló birtok, jó kiterjedésű belsővel, lak-bázzal, és gazdasági épületekkel, 2 szellérrel, korcsmai joggal, az 1864-ik év Szent-György napjától kezdve 6 évre haszonbérbe kiadó; vagy ha ki meg akarja venni örök áron is eladó. Értekezhetni **Gyerő Vásárhelyt** a tulajdonos **BIRÓ LÁSZLÓVAL.**

(296) Malom és Korcsoma kiadási Hirdetmény. (3—4)

Méltóságos gr. Kornis Ádám urnak alább nevezett b. szolnokmegyei regalái a jövő 1864-dik év Sz.-György napján kezdve két egymásután következő évre haszonbérbe kiadandók. u. m.

1) **Baczán**, a Szamoson, egy bátorságos helyre jó móddal épült, s minden időben forgó **hajós malom**, benn pedig a faluban a Dézs-Besztercei útvonal mellett, **két korcsoma** helyiség egész évi, egész korcsomálási joggal.

2) **Cs. Mihályfalván Baczá** mellett, a Csicsóvízen lévő egykővű malom, és a Dézs Besztercei országos útvonal mellett korcsoma egész évi j gyakorlattal.

3) **F. Orbán** a Szelehuhi újon épült kétkővű tisztelő malom, valamint a Szelehuhi kortsoma ház és helyiség, egy a faluban benlevő korcsoma jog, mindkét helyen egész évi joggyakorlattal.

A kivenni szándékozók értekezhetnek **Baczán** udvari tiszt **Székelly Károlylyal** **1864-ik év februárius 15-ig**, kint a feltételek megtekinthetők, s az írt határidőig jelentkezőkkel érvényes alku is köthető.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

k a p h a t ó :

ERDÉLY a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta **Wass József**, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet által a HAYNALD-díjjal jutalmazott pályamunka.

Erdély térképével.

Ára 1 fnt 50 kr. oszt. értékben.

SZENT TÖRTÉNETEK

az ó és új szövetségéből bibliai mondatokkal szerkesztve.

Iskolai használatra írta **Turbucz Ferencz**, dézsi kisdédővő.

A szövegbe nyomott számos fametszetekkel. Kemény kötésben **30 kr.**

„CARAFFA

és az

eperjesi vér-törvényszék“

czimű történeti korrajz a XVII. századból.

Írta **K. PAPP MIKLÓS.**

Két kötet. Ára **1 fnt 80 kr.**

Az erdélyi múzeum-egylet évkönyvei

I-ső kötet: 1860—61. 4-rét (26. 158 l.) 1 fnt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862—63. 4-rét (147 l.) 1 fnt 60 kr.

Külön is kaphatók.

I-ső kötet: 1-ső füzet — fnt 30 kr.

„ 2-dik füzet „ 40

„ 3-dik füzet „ 1

II-dik kötet: 1-ső füzet — „ 80

„ 2-dik füzet „ 80

FALI NAPTÁR 1864-dik szökő évre

katholikus és protestans, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekérposta, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. o. é.